

Predmet: Doboj

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 3/2016

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ u saizvršilaštvu, u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Okrivljeni: Dušan Vuković

Tužilaštvo za ratne zločine: Milan Petrović

Sudsko veće: sudija Vinka Beraha Nikićević, predsednica veća
sudija Vera Vukotić, članica veća
sudija Vladimir Duruz, član veća

Branilac: adv. Srđan Randelski

Glavni pretres: 14.07.2016.

Izveštaj: Marina Kljaić, posmatrač FHP-a

Optužnica

Okrivljeni Dušan Vuković se tereti po sedam tačaka optužnice da je u vremenskom periodu od maja 1992. pa do marta 1993. godine u Doboju (BiH), u svojstvu stražara u prostorijama Okružnog zatvora, u više navrata, više oštećenih lica lišenih slobode i zatvorenih u zatvoru, zajedno sa drugim stražarima telesno povređivao i psihički mučio na način da ih je premlaćivao udarajući ih gumenom policijskom palicom po raznim delovima tela, zbog čega su oštećeni trpeli velike fizičke i psihičke patnje. Jednom tačkom optužnice takođe se tereti za telesno povređivanje jednog od zatvorenika, od kojih povreda je isti ubrzo preminuo. Konačno, optuženi se tereti da je, zajedno sa drugim stražarima u zatvoru, omogućavao NN pripadnicima Vojske Republike Srpske, među kojima i NN pripadnicima formacije „Crvene beretke“, da ulaze u zatvor i telesno povređuju zatvorenike, te da izvedu iz zatvora jednog od zatvorenika, kojem je jedan od pripadnika „Crvenih beretki“ rekao da se pozdravi sa drugim zatvorenicima jer se više neće videti, od kog dana se ovaj oštećeni vodi kao nestalo lice.

Saslušanje okrivljenog Dušana Vukovića

Okrivljeni je u celosti negirao izvršenje krivičnog dela za koje se tereti. Naveo je da je tokom februara meseca 1992. godine iz Hrvatske, gde je ranije radio kao stražar u zatvoru, došao u Doboj i zaposlio se u Okružnom zatvoru. Nikoga od zatvorenika nije tukao, niti je puštao u prostorije zatvora pripadnike formacije „Crvene beretke“. Nije imao ovlašćenja da pušta u prostorije zatvora treća lica – ulazila su samo lica koja su za ulazak imala dozvolu suda, kao npr. advokati. Poznato mu je da su u jednom periodu pripadnici „Crvenih beretki“ dolazili u prostorije zatvora i ulazili u isti tako da bi u stražare uperili oružje i naređivali da ih puste, i onda bi oni maltretirali zatvorenike. Svaki njihov dolazak je evidentiran i prijavljen upravniku zatvora, koji je jedva uspeo da od nadležnih izdejstvuje da se pripadnicima „Crvenih beretki“ zabrani ulazak u zatvor. Nikada u njegovoj smeni nisu dolazili pripadnici „Crvenih beretki“, što se može

proveriti uvidom u evidenciju koja je vođena. Kao stražaru u zatvoru bile su mu poznate Ženevske konvencije – postojao je poseban pravilnik u kojem je bilo jasno propisano kako stražar mora da se ponaša. Pre nego što je počeo da radi u Hrvatskoj kao stražar, završio je kurs za stražare i polagao je poseban ispit. Radio je u zatvorima u Šibeniku i Zagrebu i imao je čin starijeg stražara kada je došao u Doboju, međutim taj čin mu nije bio priznat. Tokom rada nikada nije disciplinski kažnjavao. Objasnio je da je objekat Okružnog zatvora u Doboju i pre rata korišćen u istu svrhu. Prekršajno odeljenje se nalazilo u prizemlju objekta, dok je na spratu bilo odeljenje istrage. U periodu kada je radio, najviše je bilo 350 zatvorenika. U zatvor su ljude dovodile policija i vojska. Posao zatvorske straže je bio da na ulazu u zatvor dovedene ljude pretresu, kako bi se uverili da kod sebe nemaju nikakvo oružje, da ih rasporede po sobama a zatim popišu. Vojska je u zator dovodila pripadnike neprijateljske vojske, a najviše dovođenja je bilo u periodu kada su okolna mesta „počela da padaju“. Stražarili su po smenama, a raspored straže je vršio načelnik. Na odeljenju su bila po četvorica stražara, a kasnije, kada je dosta zatvorenika otišlo na razmenu, radila su po dvojica. U posebnu knjigu koja je bila na svakom odeljenju, svaka smena je upisivala šta se dešavalo u toku smene, i taj zapisnik su potpisivali prisutni stražari. Ako bi se desilo nešto vanredno, o tome se sastavljao poseban zapisnik. Nije video da je neko od stražara tukao zatvorenike, niti ikoga od oštećenih poznaje. U odnosu na smrt jednog od zatvorenika, objasnio je da su tokom noći zatvorenici vođeni do toaleta, ukoliko bi to zatražili, pa je tako tokom jedne noći kolega vodio iz jedne sobe trojicu zatvorenika, dok je on ostao na hodniku da obezbeđuje kolegu. Sutra ujutru, prilikom puštanja zatvorenika da odu do toaleta, kolega je u sobi pronašao zatvorenika koji je preminuo tokom noći. Tom prilikom je sve urađeno po proceduri. Odmah su obavestili nadležne, pa se i policija uključila da ispita čitav slučaj, te je zaključeno da nema krivice stražara u odnosu na smrt zatvorenika. Ističe da je upravnik zatvora suspendovao svog kuma, sina predsednika suda i još jednog stražara jer su udarili zatvorenika, kao i da bi u svakom slučaju suspendovao i njega koji je došao sa strane da je uradio bilo šta suprotno pravilima. Ukazuje da mu je veoma indikativno da oštećeni navodno nisu prepoznali ni jednog drugog stražara osim njega, jer su ostali stražari bili meštani, ljudi sa kojima su se oštećeni poznavali, išli zajedno u školu. Na pitanje kako objašnjava da svedoci tvrde da ih je baš on tukao, okrivljeni objašnjava da je to iz razloga jer je njima potrebno da bilo ko od stražara bude osuđen kako bi od Republike Srpske mogli da traže naknadu štete, a da je on veoma pogodan za optuživanje jer je otišao iz Bosne pa ne živi u blizini oštećenih. Objasnjava da su sve zaposlene u zatvoru, počev od upravnika pa do kuvara, zatvorenici bili prijavili, pa su 1996. godine svi išli u Zenicu gde su tim povodom davali izjave.